

سفرنامه نوروزی پرسون؛

حتما به ماسوله خراسان سفر کنید!

تاکنون زندگی در روستا را تجربه کرده‌اید؟ جایی که با طلوع آفتاب و صدای آواز خروس از خواب بیدار شوید و همزمان با غروب آفتاب و صدای زنگوله گوسفندان برگشته از چرا بدانید شب هنگام و زمان خواب فرا رسیده است. جایی که از هیاهوی جمعیت و ترافیک و آلودگی هوا خبری نیست.

در ایران زیبا کم نیستند آبادی های کهن و سالخورده، با زیبایی ها و یادگارهای دیرین، که می توانیم به داشتن شانافتخار کرده و بر خود ببالیم.

می‌خواهیم دقایقی شما را به یک روستای تاریخی سه هزار ساله دعوت کنیم و باهم سری به این روستای پلکانی باستانی بزنیم. روستایی که به نام ماسوله خراسان معروف است و به اعتقاد کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری شاید یک شب اقامت در این روستا منجر به الگوبرداری و ساخت ماسوله استان گیلان شده است.

روستای کنگ کجاست؟

روستای تاریخی و پلکانی «کنگ» در ۲۹ کیلومتری مشهد واقع شده است. قدمت این روستا به بیش از ۳ هزار سال قبل برمی گردد و حتی در برخی منابع غیر رسمی آمده که قدمت آن به ۸ هزار و پانصد سال قبل نیز می‌رسد و به نوعی قدمت آن از ماسوله گیلان نیز بیشتر است.

روستای تاریخی و پلکانی کنگ در شمال شرق ایران و در ۲۹ کیلومتری مشهد قرار دارد که در منطقه‌ای خوش آب و هوا در نزدیکی شهر طرقيه واقع شده است. جایی که حدود ۴۵۰ نفر جمعیت دارد و اکثر ساکنان آن را زنان و مردان کهنسالی تشکیل می‌دهند که حفظ اصالت را به زندگی ماشینی شهر ترجیح داده‌اند و هنوز از این منطقه مهاجرت نکرده‌اند.

خانه‌های کاهگلی این روستا از خشت و گل و چوب و سنگ ساخته شده است و حیاط یک خانه پشت بام خانه دیگریست و نوع معماری و بنای خانه‌های روستای کنگ کاملا مشابه معماری روستای ماسوله گیلان است.

روستای کنگ نه تنها معماری زیبا و چشم نوازی دارد بلکه طبیعت دل انگیز و بی‌نظیر آن نیز گردشگران بسیاری را به سمت خود جذب می کند زیرا این منطقه دارای آبشار و رودخانه ها و باغ های بسیاری است که جذابیت و زیبایی این منطقه را صد چندان کرده است.

روستای کنگ روی دامنه‌های کوه بینالود قرار گرفته که معروف‌ترین کوه استان خراسان است. باغ‌های گیلاس، کوچه باغ‌های باصفا با دیوارهای کاه گلی، دره‌هایی سرسبز و رود جاری بخشی از زیبایی‌های این منطقه است.

مردم این روستا علاوه بر کشاورزی و دامداری به قالیبافی هم علاقه دارند و در این زمینه فعالیت می‌کنند زیرا فرش بافی و تاره بافی سنت دیرین اهالی کنگ است که هنوز مردم به این سنت پایبند هستند.

در سال‌های اخیر با رشد خانه‌های بوم گردی در مناطق روستایی برخی از ساکنان این منطقه به صورت غیررسمی پذیرای گردشگران و طبیعت گردان بودند و از این راه کسب درآمد می‌کردند و تنها یک خانه بوم گردی با مجوز رسمی مشغول فعالیت بود.

این روستای تاریخی و کهن برای گردشگران خارجی چنان جذاب است که اغلب گردشگران آلمانی، آمریکایی، سوئدی و حتی یونانیان را عازم این مرز و بوم کرده است.

بافت تاریخی، زیبا و اصلی کنگ باعث شده است که به منظور حفظ ارزش های تاریخی و فرهنگی موجود در این روستا اقداماتی برای مستند سازی آن توسط پایگاه میراث فرهنگی توس انجام گیرد تا جلوه های سنتی این روستای زیبا همچنان حفظ شود و مأمنی باشد برای دوستداران طبیعت و سنت ها.

معماری روستا

این روستا به دلیل استقرار سکونت گاه های آن بر روی کوهپایه با عنوان روستایی پلکانی و ماسوله ی خراسان شناخته شده که این موضوع نقش بسزایی در جذب توریسم خارجی داشته است. کنگ به دلیل چشم اندازهای کوهستانی زیبا و وجود چشمه ها و درختان گوناگون بر دامنه کوهپایه های آن، بسیار مورد علاقه کوهنوردان است. معماری روستای کنگ شباهت بسیاری به معماری ماسوله دارد و تقریباً بام هر خانه به عنوان حیات منزل بالاتر محسوب می شود

جاذبه های روستای کنگ

در فصل بهار و تابستان می توانید از قدم زدن در کوچه باغ های با صفای این روستا لذت ببرید و در حین پیاده روی از دیدن مناظر طبیعی و معماری پلکانی و بافت تاریخی روستا دیدن کنید زیرا این روستا آثار تاریخی و باستانی زیبایی دارد که در هر گوشه و کناری جا گرفته اند به طوری که شما می توانید پس از یک ساعت پیاده روی در روستا به رباط شاه عباسی یا همان کاروانسرای شاه عباسی برسید که در دره ای مشرف به رودخانه زیبای کنگ واقع شده است.

در این روستا مسجدی با قدمت ۱۵۰ ساله وجود دارد که برای روستاییان از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین قلعه تیغ میان و قلعه حصار از بناهای قدیمی روستای کنگ هستند که از آن برای دیده بانی استفاده می کردند. مزار شیخ عبدالله نیز یکی از اماکن مهم مذهبی روستاست که مزار یکی از عرفای این روستا بوده که متولد سال ۱۲۶۶ هجری قمری بوده است.

ارتفاعات بینالود دارای چشم انداز بکر و زیبایی است که سالانه کوهنوردان و گردشگران بسیاری را به این سمت جذب می کند. رشته کوهی که یکی از کوه های مشهور خراسان به نام بینالود و بلندترین قله استان به نام شیرباد معروف به بام خراسان در آن جای دارد. آبشار کنگ نیز یکی دیگر از دیدنی های این دیار است که در ۵ کیلومتری از این شهر واقع شده و آن را به یکی از اماکن دیدنی و جاذبه های توریستی روستا تبدیل کرده است.

قبرستان عجیب روستا

قبرستان کنگ دیگر جاذبه تاریخی این روستاست که بر روی تپه مشرف به روستا واقع شده است و دارای سنگ قبرهای با ارزشی است. اکثر سنگ قبرها از جنس شیست است و بر روی هر قبر، دو سنگ قبر قلوه ای شکل قرار داده شده است. تاریخ قبرها بیشتر به هجری قمری است و علامت مخصوص هر متوفی به شکلهای گوناگون از جمله شانه و صورت بر روی آنها حک شده است. قبرستان کنگ مربوط به اواخر دوره صفوی اواخر دوره قاجار است.

رباط شاه عباسی

از دیگر جاذبه های تاریخی این روستا می توان به رباط پای کوه کنگ یا رباط شاه عباسی در انتهای دره کنگ و بر روی دامنه ای مشرف به رودخانه کنگ اشاره کرد. این رباط در دو مسیر دسترسی دارد یکی از سمت دره و دیگری از سمت کوهستان، فاصله این رباط تا روستای کنگ با پای پیاده حدود یک ساعت و نیم است.

آبشار کنگ

آبشار کنگ از دیگر دیدنی های این روستا است. در مسیر آبشار چشمه ها و آبشارهای کوچکی نیز قرار دارد. آبشار کنگ در فاصله ۵ کیلومتری جنوب غربی روستای کنگ در میان دره ای سر سبز قرار گرفته است.

مزار شیخ عبدالله

از مکان های مهم مذهبی این روستا مزار شیخ عبدالله است که یکی از عرفای این دیار بوده و در سال ۱۲۶۶ ه.ق متولد و به تحصیل علم و دانش در مشهد، قم و عتبات عالیات پرداخت و در کنگ چشم از دنیا فرو بست.

یکی از اهالی کنگ، فهرستی از جاهای زیبای این روستا را با لهجه زیبای کنگی تهیه کرده که اگر قصد سفر به کنگ را داشتید می توانید به آنها سری بزنید: درختی، پی باغ بزه، مون ده، پی قلعه، کلخودو، سرکمر، ته روخنه، ته بزه، نروی، امگی، دی وار، قلعه حصار، بغل بغچه لردی.

آئین های خرافاتی

از زیباترین و بومی ترین آیین روستای کنگ ، می توان آیین «چَوَلَه قوزک» را در خواش باران ، نام برد. در واقع چیزی که «صاحب خانه به عنوان

انعام» به بچه ها می دهد ، «صدقه ی باران» است و «انعام» را به شاگرد قهوه چی می دادند!

از دیگر رسوم اهالی روستا می توانیم به : نذر سادات، نذر چشمه، چراغ موشی چشمه ی مقدس، رو به قبله بودن وقت اذان، عیب دانستن زانو بغل گرفتن، شیطان زیر ناخن، عروسی اجنه، خرابه هایی که خانه ی دیوها است و....اشاره کرد.

کی از رسوم و عقاید ساکنان کنگ روشن کردن شمع در زیر درختی در کنار چشمه است که به روایات اهالی محل دفن امامزاده ای است که حاجت مردم را روا می دارد و مردم هم نذر و نیاز خو را در پای این درخت انجام می دهند

سوغات ماسوله خراسان چیست؟

سوغات روستای کنگ شامل زرشک، زعفران، میوه و نبات است که می توانید برای هدیه به دوستان و عزیزان خود آن را تهیه کنید، از جمله غذاهای محلی و سنتی این منطقه نیز می توان به آش ماش، آش شله قلمکار، بلغور و آش مخصوص با سبزی کوهی اشاره کرد که توسط بومیان منطقه آماده می شود.

اینجا هنوز هم هفت روز عروسی می گیرند

آداب و رسوم مردمان کنگ قدمتی به اندازه تاریخ بشر دارد و آنها مراسم عزا و عروسی خود را همچون اجدادشان برگزار می کردند به طوری که تا پیش از شیوع ویروس کرونا در کشور آنها برای مراسم عروسی ۷ روز جشن و پایکوبی داشتند. مردم کنگ هنوز هم بنا به سنت دیرین، عزاداری روزهای تاسوعا و عاشورا را ویژه برگزار می کنند و روستاییان همچون سال های قبل با علم از حسینه پایین روستا به سمت حسینه بالای روستا می روند و به نشانه احترام با علم هایشان با هم سلام می کنند.

بهترین زمان سفر به کنگ کدام فصل است؟

باتوجه به اینکه روستای کنگ در دامنه کوه بینالود واقع شده بهترین زمان سفر و اقامت در این منطقه فصل بهار و تابستان است که شب های خنکی را پیش رو خواهید داشت زیرا معمولا دمای هوا آن از مشهد ۳ تا ۴ درجه خنک تر است. علی رغم اینکه فصل پاییز و زمستان در این منطقه بسیار سرد و خشک است اما عکاسان و طبیعت گردانی هستند که برای عکاسی از درختان پاییزی این منطقه را برای سفر انتخاب می کنند زیرا روستای کنگ در فصل پاییز برای عکاسان بسیار جذاب است و طیف رنگی درختان این منطقه از زرد تا قرمز را دربر میگیرد که می توانند عکس های زیبا و جذابی از این منطقه بگیرند.

چطور به روستای کنگ برویم؟

اگر در ایام نوروز برای زیارت اما رضا (ع) راهی شهر مشهد هستید به شما پیشنهاد می کنیم حتما به روستای ۳هزار ساله کنگ هم سری بزنید برای رسیدن به این روستا کافیست به شهر طرقله بروید و از مسیر کمربندی آن به جاده روستای نغندر وارد شده و پس از عبور از این روستا تا آخرین روستای این جاده را طی کنید تا به ماسوله خراسان برسید.